

UVANTE ARTER // Sjøhesten svømmer oppreist. Den minner om en springer i sjakk, og hører hjemme i tropiske hav. Nå har sportsfiskere meldt at de har sett den utenfor Bømlo.

Sjøhesten kommer

LEVERES FISKEMOTTAK:

Dette eksemplaret av St. Petersfisk ble tatt i trollgarn i Lerøyosen i 2005. Nå er den så vanlig at yrkesfiskere leverer den som bifangst til fiskemottak. FOTO: PRIVAT

EINAR AARRE
einar.aarre@bt.no

Ifølge resultater fra Havforskningsinstituttets målestasjon i Sognefjorden, er overflatetemperaturen i sjøen nå 2,4 grader varmere enn på begynnelsen av 1980-tallet. Og med varmere sjø, kommer nye arter.

– Fiskerne klarte ikke fange det de mente var sjøhest. Den er derfor ikke registrert i arts-databanken, men det er en interessant observasjon, sier marinbiolog Otte Bjelland ved Havforskningsinstituttet i Bergen.

Månefisk har i flere år vært registrert på Vestlandet, men denne sommeren har flere enn vanlig fått månefisk i garnet eller på kroken.

Den sakesvømmende fisken kalles også klumpfisk, kan bli opptil 3,5 meter og veier over to tonn. Også den trives best høyt opp i vannflaten i varme hav.

De siste 10–15 årene er det også mange registreringer av St. Petersfisk. Antallet er nå blitt så høyt at garnfiskerne har sluttet å rapportere, mens yrkesfiskerne har begynt å levere St. Petersfisk som bifangst til fiskemottak.

– For den er en ypperlig matfisk, sier Bjelland.

Leveres til fiskemottak

St. Petersfisk blir opptil 90 cm lang og 8 kg. Kroppen er meget høy og sammentrykt fra sidene.

FAKTA

klimaendring

- I løpet av de siste 30–40 årene har produktiviteten og fordeling av kommersielle fiskebestander i norske områder vært i endring som følge av økt temperatur i hele Atlanterhavet.
- Klimaendringene i det 21. århundre kan gi høyere avkastning av fisk i norsk økonomisk sone, spesielt i nord. Det er mer usikkert om økosystemet i Nordsjøen vil bli mer produktivt.

Kilde: KILDE: «Tilpassing til eit klima i endring» NOU 2010:10

Det er en interessant observasjon

Otte Bjelland, marinbiolog

Den er ofte mørkbrun eller grønnlig på farge og har en karakteristisk mørk flekk på hver side av kroppen.

Havabbor er en annen ny art på Vestlandet som resultat av temperaturstigning. Også den er blitt så vanlig at den leveres som bifangst til fiskemottak. Det er egentlig en stimfisk som lever i grunne kystfarvann fra

NY REGISTRERING:

Sjøhest skal være sett utenfor Bømlo.

LITT AV ET FUNN: Under en fisketur i Lærdalselvi denne helgen, fant Tore Solberg en død sverdfisk i elven. FOTO: PRIVAT

MANGE REGISTRERINGER: Fritidsfiskerne i Fanafjorden registrerte for noen år siden denne store Månefisken. Nå er månefisk blitt så vanlig i vestlandsfjordene at stadig færre synes den så spennende at det er verdt å rapportere den. FOTO: PRIVAT

Norge og De britiske øyene til Marokko, Senegal og Kanariøyene.

Det er denne sommeren også gjort registreringer av sverdfisk – i helgen kjempesfisk i Lærdalselvi.

– Vi ser også noen «gjestarter» – arter som det gjøres enkeltregistreringer av, men som forsvinner fort, sier Bjelland.

Måling i Sognefjorden

Havforskningsinstituttet måler blant annet temperaturen i Sognefjorden. Ved slutten av den siste kalde perioden på første halvdel av 1980-tallet, var gjennomsnittlig overflate-temperatur i slutten av august 13,9 grader. Gjennomsnittet på 2010-tallet frem til 2014 var på 16,3 grader. Det er 2,4 grader varmere.

Måleinstrumentene på 300 meters dybde tar pulsen på Atlanterhavet og Golfstrømmen. Disse viste at middeltemperaturen på dypet var 6,62 grader i slutten av august på første halvdel av 1980-tallet. Tilsvarende gjennomsnitt 2010–2014 er på

7,57 grader, altså 0,95 grader høyere.

– En økning på 0,95 grader i dypet i de store Atlantiske vannmassene er veldig viktig for endringene i de marine økosystemene. Det er viktigere enn endringen i overflatetemperaturen, selv om endring på 2,4 grader selvfølgelig også er mye, og i hvert fall viktig for oss som svømmer på toppen av havet, sier klimaforsker Svein Sundby ved Havforskningsinstituttet og Bjerknessenteret.

Han mener nye arter som St. Petersfisk ikke er resultat av ett år eller to med varm sjø, men resultat av at sjøen gradvis er blitt varmere over mange år.

– Det er en kombinasjon av menneskeskapte endringer og naturlige, periodiske svingninger. Denne sommeren har det vært rekordvarmt, men jeg tror ikke vi vil se like store svingninger de neset 10–20 årene, sier Sundby.

For varmt for oppdrett

For fiskerinasjonen Norge kan klimaendringene i sum gi

god gevinst. Kaldtempererte fiskearter som torsk, makrell, sei, hyse og kolmule trekker nordover, og det vil bli stadig bedre fiske i Barentshavet og Norskehavet.

Konsekvensene at mer varme i Nordsjøen kan føre til mindre fangster av disse artene. Til gjengjeld kan Nordsjøen få økt innslag av tempererte arter som ansjos, sardin, og tunfisk.

– Rapporten tyder på at sjøen langs Vestlandet kan bli så varm mot siste halvdel av dette århundret at oppdrettsnæringen for laks og torsk må flytte nordover?

– Temperaturen er viktig for akvakulturnæringen både når det gjelder veksttempo, algeoppblomstring og sykdommer. Oppdrettsarter som er tilpasset et liv i kaldt vann, vil få dårligere leve- og vekstvilkår med økte sjøtemperaturer. Et alternativ til flytting nordover kan være å senke oppdrettsanlegg til lavere dyp der vannet er kaldere, sier Sundby